

Kunnanvaltuusto

Aika 13.11.2023 klo 17:00 - 20:23

Paikka Kunnantalo, valtuustosali

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 89	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 90	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 91	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 92	Mäntsälän osavuosikatsaus 3/2023 ja talousarviomuutokset	7
§ 93	Veroprosenttien määrääminen vuodelle 2024	12
§ 94	Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2027	17
§ 95	Keski-Uudenmaan pelastuslaitos - liikelaitoksen purkaminen	23
§ 96	Ero luottamustehtävistä / Lepistö Eija	25
§ 97	Valtuustoaloite asemapysäköinnin turvallisuuden parantamiseksi	27
§ 98	Valtuustoaloite tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi	30
§ 99	Ilmoitusasiat	35
§ 100	Valtuustoaloite: Koiraystävällinen kunta	36
§ 101	Valtuustoaloite monipäiväisen valotaidetapahtuman synnyttämiseksi	37

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Keto-Huovinen Pihla	Puheenjohtaja	
	Laine Tytti	I varapuheenjohtaja	
	Allonen Ilkka	II varapuheenjohtaja	
	Aalto Jussi	Valtuutettu	
	Alaluusua Sari	Valtuutettu	
	Brusila Eerik	Valtuutettu	
	Eerola Asko	Varavaltuutettu	
	Goltz Pauli	Valtuutettu	
	Hallikainen Heli	Valtuutettu	
	Havula Tapio	Valtuutettu	
	Heikkilä Juho-Ville	Valtuutettu	
	Heikkilä Jussi	Valtuutettu	
	Heikkilä Teuvo	Valtuutettu	
	Helin Anna	Valtuutettu	Saapui klo 17.40
	Herttuainen Auli	Varavaltuutettu	
	Hoffman Heidi	Varavaltuutettu	
	Hägglund Antton	Varavaltuutettu	
	Juutinen Ari	Valtuutettu	
	Kalenius Christina	Valtuutettu	
	Karttunen Osku	Valtuutettu	
	Koivula Susanna	Valtuutettu	
	Kokko Eero	Valtuutettu	
	Kosonen Jyrki	Valtuutettu	
	Kujanpää Tiina	Valtuutettu	
	Laakso Teemu	Valtuutettu	
	Laaksonen Tapio	Varavaltuutettu	
	Laine Jarmo	Varavaltuutettu	
	Lampi Satu	Valtuutettu	
	Laukkanen Erkki	Valtuutettu	
	Leino Timo	Valtuutettu	
	Liinamaa Reijo	Varavaltuutettu	
	Linnamäki Eero	Varavaltuutettu	
	Manninen Katri	Valtuutettu	
	Pekkinen Pauli	Valtuutettu	
	Särkijärvi Tuuli	Valtuutettu	
	Teppinen Marja	Valtuutettu	
	Tuomisto Emmi	Valtuutettu	
	Warras-Stjernvall Annika	Valtuutettu	
	Vierikko Tarja	Valtuutettu	
	Vikman-Kanerva Merja	Varavaltuutettu	
	Virpiaro Matti	Valtuutettu	
	Virtanen Toni	Varavaltuutettu	
Poissa	Heinmurto Katri		
	Heinonen Kalevi		
	Inkinen Juha-Matti		
	Kopra Sanna		
	Krakau Harri		
	Manninen Marjaana		
	Niemi-Korpi Eemil		
	Ravolainen-Rinne Heta		
	Rinne Antti		
	Sillanpää Jari		
	Toivonen Tero		

Muu	Laurila Hannu Siikaluoma Esa Ahvo Timo Gummerus Vesa Ihalainen Wilma Kanerva Teemu Pynttari Mika Samola Riitta Sulopuisto Monica	Kunnanjohtaja Hallintojohtaja Sivistysjohtaja Kuntakehitysjohtaja Nuorisovaltuuston edustaja Tietohallinnon asiantuntija Tekninen johtaja Talousjohtaja Vs. henkilöstöjohtaja
-----	--	---

Allekirjoitukset

Pihla Keto-Huovinen
puheenjohtaja

Esa Siikaluoma
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat 89 - 101

Pöytäkirjan tarkastus

Jussi Aalto
pöytäkirjantarkastaja

Sari Alaluusua
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Yleinen tietoverkko 17.11.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 89

Päätösehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto

§ 90

13.11.2023

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 90

Päätösehdotus Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Jussi Aalto ja Sari Alaluusua.

Päätös Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Jussi Aalto ja Sari Alaluusua.

Kunnanvaltuusto

§ 91

13.11.2023

Työjärjestyksen hyväksyminen

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 91

Kunnanvaltuuston työjärjestyksen 14 § mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Päätösehdotus

Hyväksytään esityslistan mukainen työjärjestys.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti yhdistää pykälien 93-94 esittelyt ja ryhmäpuheenvuorot. Muutoin hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus § 218
Kunnanvaltuusto § 92

30.10.2023
13.11.2023

Mäntsälän osavuositarkastus 3/2023 ja talousarviomuutokset

Kunnanhallitus 30.10.2023 § 218

Toimintaympäristö

Valtiovarainministeriön lokakuun julkisen talouden suunnitelman mukaan Suomen talous ei kasva tänä vuonna, kun hintojen ja korkojen nousu vähentää kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Suomi on taantumassa, mutta vuodelle 2024 ennustetaan jo hienoista kasvua. Vuodelle 2023 ansiotasoindeksin muutos on valtiovarainministeriön ennusteen mukaan 4,3 % ja kuluttajahintojen muutos on tätä suurempi 6,2 %. Vuonna 2024 BKT kasvaa 1,2 prosenttia, kun hintojen nousu hidastuu ja kotitalouksien tulot kasvavat.

Vuonna 2023 työttömyysasteen ennustetaan olevan 7,1 prosenttia. Vuonna 2024 työllisyysasteen ennustetaan olevan 73,8 prosenttia ja työttömyysaste 7,2 prosenttia.

Kuntatalouden tila pysyy kuluvana vuonna ennätysvahvalla tasolla, johtuen lähinnä vanhoilla veroperusteilla maksettavien verotulokertymien tälle vuodelle tuomista verohännistä. Kuntien ja kuntayhtymien kehitysarvio 2024–2027 on kuitenkin heikentynyt viime kevään ennusteesta selvästi. Kuntasektorin investoinnit huomioiva rahoitusjäämä jää 2024–2027 selvästi alijäämäiseksi ja kuntien lainakanta nousee noin viidellä miljardilla eurolla. Kuntien talouden velkaantuminen johtuu kuntien mittavista investoinneista, henkilöstömenojen kasvusta sekä edelliseen kehitysarvioon nähden heikentyneestä verorahoituksesta.

Yleinen talouden taantuma, työttömyyden kasvu, rakentamisen pysähtyminen ja korkealla pysyttelevä inflaatio vaikuttavat negatiivisesti myös kunnan talouden edellytyksiin ja resurssien riittävyyteen sekä luo riskiä myös loppuvuoden ennusteiden toteutumiselle.

Talouden toteutuminen 1.1.-30.9.2023 ja tilinpäätösennuste

Syyskuun ulkoisten toimintatuottojen toteutuma on 51 prosenttia ja ulkoisten toimintakulujen toteutuma on 74 prosenttia talousarviosta. Toimintakate on -42,4 milj. euroa, joka on 79 prosenttia talousarviosta (tasainen toteutuma 75 %).

Kunnan tilinpäätösennusteeseen on vaikuttanut kunta-alan palkkojen sopimusratkaisu, joka korotti palkkoja enemmän kuin talousarviossa osattiin arvioida. Palkkaratkaisun vaikutus näkyy erityisesti sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen henkilöstömenoja kasvattavana. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella kesäkuun ennusteen mukainen määrärahamuutos varhaiskasvatuksen henkilöstömenoissa ei ollut

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 218
§ 92

30.10.2023
13.11.2023

riittävä, mutta ennustettu ylitys pystytään kattamaan palvelualueen muilta tulosalueilta ja muista menoista.

Tekninen ja elinvoimapalvelualueella ei tehty vielä kesäkuun ennusteen perusteella talousarviomuutoksia. Tarpeet ovat tämän jälkeen täsmentyneet. Ehnroosin koulun leasingvuokrien korottuminen korkotason muuttuessa ja kiinteistövero nostaa toimitilapalvelujen vuoden 2023 kustannuksia arviolta n. 0,3 milj. euroa. Kuntatekniikassa joitain alun perin investointeihin kirjattuja menoja on kirjattu käyttötalouteen kustannusten jäädessä alle aktivointirajan. Kustannukset ovat ylittymässä alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluiden, asiantuntijapalveluiden, jätehuoltomaksujen sekä kaluston osalta yhteensä 0,23 milj. eurolla. Myös tulojen osalta ennustetaan 0,15 milj. euron alitusta metsänmyyntivoittojen jäädessä ennustettua alhaisemmaksi. Muutokset heikentävät toimintakatetta yht. 0,68 milj. eurolla.

Hallintopalvelujen tulosalueiden arvioidaan pysyvän kokonaisuudessaan muutetussa talousarviossa pysyvien vastaavien myyntivoittoja lukuun ottamatta, joiden arvioidaan alittavan talousarvion 0,37 milj. eurolla.

Esitetyt talousarviomuutokset käyttötalouteen heikentävät tilikauden tulosta yhteensä 1,05 milj. euroa.

Kuntaliiton lokakuun alussa julkaiseman verotuloennusteiden mukaan Mäntsälän kunnallisveroennuste on kevään arviota heikompi. Kunnallisverotuotot kuitenkin ennustetaan kasvavan talousarvioon verrattuna 0,86 milj. euroa. Ennusteen mukaan kasvua tulee kaikkiin muihin verolajeihin paitsi yhteisöverotuottoon, joka arvioidaan tippuvan 0,2 milj. euroa talousarviosta. Kunnallisverotuottoja arvioidaan tulevan 0,6 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Tämä johtuu palkkasumman parantuneesta kehitysarviosta.

Kiinteistöveroennusteeseen ei ole kevään jälkeen tullut muutosta. Ennusteen mukaan kasvua tulee 0,48 milj. euroa, joka johtuu rakennusten verotusarvojen kasvusta, koska niiden jälleenhankinta-arvoja on korotettu. Muutos parantaa kiinteistöveron verovuosikohtaista tuottoa noin 170 miljoonalla eurolla koko kuntatasolla.

Verotuloennusteeseen esitetään tehtävän seuraavat talousarviomuutokset vastaamaan ennusteita:

- kunnan tuloverot +0,61 milj. euroa
- osuus yhteisöveron tuotosta -0,23 milj. euroa
- kiinteistövero +0,48 milj. euroa
- yhteensä + 0,86 milj euroa

Esitetyt muutokset tuloslaskelmaosaan verotulojen osalta parantavat tilikauden tulosta 0,86 milj. euroa. Talousarviomuutokset yhteensä vaikuttavat vuosikatetta heikentävästi 0,19 milj. euroa.

Kunnanhallitus	§ 218	30.10.2023
Kunnanvaltuusto	§ 92	13.11.2023

Poistojen osalta tilinpäätösennuste on päivittynyt toteutuneiden investointien osalta. Poistoja arvioidaan toteutuvan ennakoitua 0,7 milj. euroa vähemmän.

Keusoten kuntayhtymän purkaminen etenee ja loppuselvitys on tulossa päätöksentekoon vuoden lopulla. Purkamishetkellä olevien kuntayhtymän varojen ja velkojen osalta kunta alustavien laskelmien mukaan olisi saamassa kuntayhtymän purkamisesta varoja enemmän kuin on kuntayhtymän taseessa velkoja. Kuntayhtymän purkamisesta ennustetaan syntyvän n. 1,4 milj. euron tuloutus.

Talousarviomuutosesitys tuodaan tästä loppuselvityksen kanssa samassa yhteydessä käsittelyyn. Mikäli Keusoten loppuselvitystä ei ehditä käsittelemään vuoden loppuun mennessä kuntien valtuustoissa, siirtyy purkaminen ensi vuodelle.

Tilinpäätösennuste vuodelta 2023 on näiden muutosten jälkeen 7,8 milj. euroa ylijäämäinen.

Investoinnit, rahoitusosa ja lainakanta

Investointimenoja on toteutunut 30.9.2023 tilanteessa yhteensä 6,8 milj. eurolla. Investointeja arvioidaan toteutuvan yhteensä 10,8 milj. eurolla. Investoinneissa on ennustettuja menojen ylityksiä joissakin hankkeissa, joiden osalta ne arvioidaan pystyttävän kattamaan investointimäärärahojen kokonaisuudesta.

Kunnan lainakanta oli 30.9.2023 tilanteessa 104,5 milj. euroa eli n. 5000 euroa asukasta kohti. Konsernin lainakanta 30.9.2023 tilanteessa on n. 169 milj. euroa (8090 euroa/asukas). Kunnan lainakanta on kasvanut 31.12.2022 tilanteesta 8,1 milj. eurolla johtuen kunnan Nivos Verkot Oy:lle otetusta ja edelleen lainatusta 15 milj. euron tilapäisestä lainasta. Laina maksetaan pois marraskuun lopussa, jolloin Nivos Verkot Oy lainaa sen edelleen itsenäisesti. Kunnan ennustettu lainakanta 31.12. tilanteessa on 89,7 milj. euroa.

Valmistelija Talousjohtaja Samola Riitta, riitta.samola@mantsala.fi

Esittelijä Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus Kunnanhallitus

- Merkitsee osavuosisikatsauksen 3/2023 tiedoksi ja esittää sen edelleen valtuustolle.
- Esittää valtuuston hyväksyttäväksi esittelytekstin mukaisesti seuraavat määrärahamuutokset:
  - käyttötalouden toimintamenoihin lisäyksiä +0,53 milj. euroa jakaantuen seuraavasti:
    - toimitilapalvelut + 0,3 milj. euroa
    - kuntatekniikka + 0,23 milj. euroa
  - käyttötalouden toimintatuottoihin vähennyksiä -0,52 milj. euroa jakaantuen seuraavasti:
    - kuntatekniikka -0,15 milj. euroa

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 218
§ 92

30.10.2023
13.11.2023

- yleishallinto -0,37 milj. euroa

Esitetyt määrärahamuutokset heikentävät toimintakatetta 1,1 milj. eurolla.

- tuloslaskelman verotuloihin esitetään lisäyksiä yhteensä 0,86 milj. euroa jakautuen seuraavasti:
  - kunnan tuloverot +0,61 milj. euroa
  - osuus yhteisöveron tuotosta -0,23 milj. euroa
  - kiinteistövero +0,48 milj. euroa

Esitetyt muutokset yhteensä heikentävät vuosikatetta ja tilikauden tulosta yhteensä 0,19 milj. euroa.

Käsittely

Talousjohtaja Riitta Samolaa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Osavuosikatsaus 3/2023

Liite 2. Hallintopalveluiden tavoitteiden toteutuminen 1.1.-30.9.2023

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 92
2/02.01.00/2022

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää seuraavasti

- Merkitsee tiedoksi osavuosikatsauksen 3/2023.
- Hyväksyy esittelytekstin mukaisesti seuraavat määrärahamuutokset:
  - käyttötalouden toimintamenoihin lisäyksiä +0,53 milj. euroa jakaantuen seuraavasti:
    - toimitilapalvelut + 0,3 milj. euroa
    - kuntatekniikka + 0,23 milj. euroa
  - käyttötalouden toimintatuottoihin vähennyksiä -0,52 milj. euroa jakaantuen seuraavasti:
    - kuntatekniikka -0,15 milj. euroa
    - yleishallinto -0,37 milj. euroa

Esitetyt määrärahamuutokset heikentävät toimintakatetta 1,1 milj. eurolla.

- tuloslaskelman verotuloihin esitetään lisäyksiä yhteensä 0,86 milj. euroa jakautuen seuraavasti:
  - kunnan tuloverot +0,61 milj. euroa
  - osuus yhteisöveron tuotosta -0,23 milj. euroa
  - kiinteistövero +0,48 milj. euroa

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 218
§ 92

30.10.2023
13.11.2023

Esitetyt muutokset yhteensä heikentävät vuosikatetta ja tilikauden tulosta yhteensä 0,19 milj. euroa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Osavuosikatsaus 3/2023

Liite 2. Hallintopalveluiden tavoitteiden toteutuminen 1.1.-30.9.2023

Kunnanhallitus	§ 220	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 230	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 93	13.11.2023

Veroprosenttien määrääminen vuodelle 2024

Kunnanhallitus 30.10.2023 § 220

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Verotusmenettelylain 91 a §:n 1 momentin mukaan tuloveroprosentti tulee ilmoittaa prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Kuntien tulee verotusmenettelystä annetun lain mukaan ilmoittaa tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskeva sote-uudistus vaikutti kuntien vuoden 2023 kunnallisveroprosenttien tasoon. Kunnat eivät voineet päättää itsenäisesti vuoden 2023 kunnallisveroprosenttia, vaan se muodostui vuoden 2022 kunnallisveroprosentista josta vähennettiin -12,64 %-yksikköä. Veroprosenttileikkaus huomioiden kunnallisveroprosentiksi muodostoi vuodelle 2023 8,36 prosenttia. Kuntien tulee nyt päättää veroprosenteistaan kymmenesosan tarkkuudella, joten kunnan tuloveroprosentti tulee muuttumaan. Kunnanjohtaja esittää, että vuoden 2024 tuloveroprosentti alennetaan 8,3 prosenttiin. Tämä muutos pienentää meidän verotulokertymää arvioilta 0,44 milj. euroa.

Kiinteistöverolain (654/1992) 11 §:n mukaan valtuusto määrää kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit tulee määrätä sadasosan tarkkuudella.

Hallitus esittää eduskunnalle kiinteistöverolain muutosta siten, että maapohjan kiinteistöveroprosentti eriyttäisiin yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen vaihteluvälin alaraja korotettaisiin yleisen kiinteistöveroprosentin alarajan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin. Yläraja säilyisi 2,00 prosentissa. Esitys liittyy valtion vuoden 2024 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024. Hallituksen esityksen perusteluissa maapohjan veroprosentin eriyttäminen rakennusten yleisestä veroprosentista tarjoaisi kunnille nykyistä paremmat edellytykset sopeuttaa kiinteistöveroprosenttejaan kunnan olosuhteet huomioiden. Kunnan yleinen kiinteistövero on tällä hetkellä 1,40 prosenttia eikä tällä muutoksella ole vaikutusta kunnan verokertymää kasvattavana.

Rajat, joiden välille kiinteistöveroprosentit voidaan lain mukaan määrätä, ovat seuraavat:

Kunnanhallitus	§ 220	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 230	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 93	13.11.2023

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00
- Maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30–2,00
- Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41–1,00
- Muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93–2,00
- Voimalaitosrakennuksen ja -rakennelman kiinteistöveroprosentti enintään 3,10
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00–2,00
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 2,00–6,00

Vuonna 2023 vakituisen asuinrakennuksen verotuloprosenttia alennettiin 0,70 prosentista 0,65 prosenttiin. Kunnan vuoden 2024 talousarvioehdotus on valmisteltu nykyisten kiinteistöverotuloprosenttien pohjalta.

Verotulojen tuotto kunnanjohtajan talousarvioehdotuksessa 2024:

VEROVUOSI / TILIVUOSI	TP 2022	TPE2023	TS2024	TS2025	TS2026
Kunnallisveroprosentti	21,00 %	8,36 %*	8,30 %	8,30 %	8,30 %
Kunnallisvero	84 963	41 440	40 201	41 905	43 409
Yhteisövero	6 240	3 910	3 452	3 698	3 774
Kiinteistövero	8 554	8 704	8 720	8 720	8 720
Verotulot yhteensä	99 757	54 055	52 372	54 322	55 903

* muuttui sote-uudistuksen vaikutuksesta kaikilta kunnilta -12,64 %

Kiinteistöverolajien lain sallima vaihteluväli ja kiinteistöveroprosentit kunnanjohtajan talousarvioehdotuksessa 2024:

Kunnanhallitus	§ 220	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 230	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 93	13.11.2023

KIINTEISTÖVEROLAJI	TP 2022	TPE2023	TS2024	TS2025	TS2026
Yleisen kiint.v-% alaiset					
maa-alueet verotusarvot	164 023	165 241	165 241	165 241	165 241
Vero % (1,30-2,00)	1,40 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %
rakennukset, verotusarvot	172 887	189 103	189 103	189 103	189 103
Vero % (0,93-2,00)	1,40 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %	1,40 %
Vak. asuinrakennukset					
Verotusarvot	495 395	543 562	543 562	543 562	543 562
Vero % (0,41-0,90 / 0,41-1,0)	0,70 %	0,65 %	0,65 %	0,65 %	0,65 %
Muut asuinrakennukset					
Verotusarvot	14 654	16 042	16 042	16 042	16 042
Vero % (0,93-1,80)	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %
Yleishyödylliset yhteisöt					
Verotusarvot	6 447	2 035	2 035	2 035	2 035
Vero %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Rakentamaton rakenn.paikka					
Verotusarvot	3 049	2 794	2 794	2 794	2 794
Vero % (2,00-6,00)	4,40 %	4,40 %	4,40 %	4,40 %	4,40 %
Voimalaitokset					
Verotusarvot	0	0	0	0	0
Vero % (0,00-3,10)	1,40 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %

Valmistelija Talousjohtaja Samola Riitta, riitta.samola@mantsala.fi

Esittelijä Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Mäntsälälle vuoden 2024 veroprosenteiksi vahvistetaan

- kunnallisvero 8,3 %
- yleinen kiinteistövero 1,40 %
- vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,65 %
- muun asuinrakennuksen kiinteistövero 1,30 %
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero 4,40 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00 %
- voimalaitosten kiinteistövero 2,50 %
- maapohjan kiinteistövero 1.1.2024 voimaan tulevan uuden lain voimaantullessa 1,40 %. Mikäli lakia ei saada vahvistettua 17.11.2023 mennessä sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia 1,40 %.

Käsittely Talousjohtaja Riitta Samolaa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Päätös Kunnanhallitus päätti yksimielisesti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen 6.11.2023.

Kunnanhallitus	§ 220	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 230	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 93	13.11.2023

- Merkittiin, että puheenjohtaja määräsi kokouksessa tauon tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 19.19-19.26.

Kunnanhallitus 06.11.2023 § 230

Valmistelija	Talousjohtaja Samola Riitta
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Mäntsälälle vuoden 2024 veroprosenteiksi vahvistetaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunnallisvero 8,3 % - yleinen kiinteistövero 1,40 % - vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,65 % - muun asuinrakennuksen kiinteistövero 1,30 % - rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero 4,40 % - yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00 % - voimalaitosten kiinteistövero 2,50 % - maapohjan kiinteistövero 1.1.2024 voimaan tulevan uuden lain voimaantullessa 1,40 %. Mikäli lakia ei saada vahvistettua 17.11.2023 mennessä, sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia 1,40 %.
Käsittely	Controller Mirella Bitteriä kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.
Päätös	<p>Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Merkittiin, että puheenjohtaja määräsi kokouksessa tauon tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.52-18.00. - Merkittiin, että hallintojohtaja Esa Siikaluoma poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.55.

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 93
790/02.02.01/2023

Päätösehdotus	<p>Kunnanvaltuusto päättää vahvistaa Mäntsälän vuoden 2024 veroprosentit seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunnallisvero 8,3 % - yleinen kiinteistövero 1,40 % - vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,65 % - muun asuinrakennuksen kiinteistövero 1,30 % - rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero 4,40 %
---------------	--

Kunnanhallitus	§ 220	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 230	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 93	13.11.2023

- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00 %
- voimalaitosten kiinteistövero 2,50 %
- maapohjan kiinteistövero 1.1.2024 voimaan tulevan uuden lain voimaantullessa 1,40 %. Mikäli lakia ei saada vahvistettua 17.11.2023 mennessä, sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia 1,40 %.

Käsittely

Ryhmäpuheenvuoron pitivät:

KESK	Katri Manninen
KOK	Eero Kokko
SDP	Heli Hallikainen
PS	Satu Lampi
VIHR	Tuuli Särkijärvi
VAS	Erkki Laukkanen
KD	Susanna Koivula

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti vahvistaa Mäntsälän vuoden 2024 veroprosentit seuraavasti:

- kunnallisvero 8,3 %
- yleinen kiinteistövero 1,40 %
- vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,65 %
- muun asuinrakennuksen kiinteistövero 1,30 %
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero 4,40 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00 %
- voimalaitosten kiinteistövero 2,50 %
- maapohjan kiinteistövero 1.1.2024 voimaan tulevan uuden lain voimaantullessa 1,40 %. Mikäli laki ei saada vahvistettua 17.11.2023 mennessä, sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia 1,40 %.
- Merkittiin, että Anna Helin saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.40.
- Merkittiin, että puheenjohtaja määräsi kokouksessa tauon ryhmäpuheenvuorojen jälkeen klo 18.45-18.55.

Kunnanhallitus	§ 219	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 229	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 94	13.11.2023

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Kunnanhallitus 30.10.2023 § 219

Tausta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntatalouden kehitys ja käyttötalous

Valtiovarainministeriön lokakuussa julkaiseman kuntatalousohjelman mukaan vuonna 2024 BKT kasvaa 1,2 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa, kun hintojen nousu hidastuu ja kotitalouksien tulot kasvavat. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Vuonna 2025 talouskasvu vahvistuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,3 prosenttia ja työttömyysaste 7 prosenttia.

Kuntatalouden toimintamenot kasvavat kehitysarviossa vuosina 2024–2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi.

Vuonna 2025 kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista

Kunnanhallitus	§ 219	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 229	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 94	13.11.2023

laajennetaan. Uudistuksen seurauksena työllisyyskehityksellä on jatkossa entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen. Uusiin avustusmenoihin vaikuttaa etenkin työttömyyden kehitys, jonka on ennustettu asettuvan noin 6,4 prosenttiin vuosina 2025–2027, sekä muutokset työttömyysetuuksien tasoa määrittävässä kansaneläkeindeksissä. Hallitus on päättänyt muun muassa sosiaalietuuksiin, kuten työmarkkinatukeen, lastenhoidon tukiin ja peruspäivärahaan liittyvästä indeksijäädytyksestä vuosina 2024–2027.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman suorat kuntatalousvaikutukset sekä kasvattavat että vähentävät kuntatalouden menoja ja tuloja. Kokonaisuudessaan mittaviin julkisen talouden sopeutustoimiin tähtäävän hallitusohjelman kuntatalousvaikutuksia voidaan pitää toistaiseksi varsin maltillisina. Yksi suurimmista hallituksen kuntatalouteen suoraan kohdistamista leikkauksista on valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027, jonka seurauksena valtionosuudet pienenevät 24 milj. euroa vuonna 2024, 48 milj. euroa vuonna 2025, 79 milj. euroa vuonna 2026 ja 111 milj. euroa vuonna 2027. Kehitysarviossa ei ole oletettu, että kunnat sopeuttaisivat menojaan välittömästi indeksileikkauksen seurauksena.

Kuntatalouden keskeiset tunnusluvut, kuten tilikauden tulos ja toiminnan ja investointien rahavirta ovat kuluvana vuonna vahvoja, mikä johtuu pitkälti sote-uudistukseen liittyvistä verohännistä. Kun vielä vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti tilittyvät verotulot poistuvat, jää kuntatalouden menojen ja tulojen välille kasvavaa epätasapainoa. Painelaskelman perusteella vuosikateet riittävät kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina, mutta nettoinvestointeihin ne eivät riitä. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa sopeutuspaineita tuleville vuosille. Sopeutus voidaan tehdä menoja vähentämällä, tuloja lisäämällä tai näiden yhdistelmällä. Palveluverkon ennakoiva suunnittelun ja investointien tarveharkinnan tärkeys korostuvat. Ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa, kaupungistuminen, syntyvyyden pienentyminen sekä vihreä siirtymä edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja, joissa yhteistyö korostuu.

Mäntsälän kunnan toimintatulot laskee muutettuun talousarvioon 13 prosenttia. Suurin selittävä tekijä on varhaiskasvatuksen maksutuottojen alentuminen lakimuutosten johdosta sekä maanmyyntivoittojen odotettavissa oleva merkittävä lasku. Toimintakulut kasvavat 3,7 prosenttia muutettuun talousarvioon. Merkittävin kasvu kohdistuu henkilöstökuluihin, johon tehdään vielä ensi vuonna viimeiset sopimuskorotukset. Myös muissa toimintakuluissa vuokratustannukset kasvavat merkittävästi. Erityisesti leasingvuokrat, joissa näkyy myös Ehnroosin koulun vuokrameno. Muutosten johdosta toimintakate heikkenee vuoden 2023 muutettuun talousarvioon 7,3 prosenttia.

Mäntsälän kunnassa verotulot ovat 52,4 milj. euroa ja verotulot pienenevät 3,1 prosenttia vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen

Kunnanhallitus	§ 219	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 229	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 94	13.11.2023

verrattuna. Verotuloarviossa on alennettu kunnallisveroprosentti 8,36 prosentista 8,30 prosenttiin. Vuonna 2024 verotulot laskevat, mikä on seurausta siitä, että sote-uudistuksen täysimääräinen vaikutus näkyy kuntien verotuloissa viiveellä verovuoden verojen kertyessä useamman kalenterivuoden aikana. Vuonna 2023 verotulot olivat poikkeuksellisen suuret johtuen näistä vuoden 2022 verohännistä, mutta vuodelle 2024 vaikutus poistuu ja se näkyy verotulojen alenemisena. Verorahoituksen arvioidaan kasvavan keskimäärin 3,2 prosenttia vuodessa vuosina 2025–2027.

Kunnan valtionosuudet ovat yht. 14,8 milj. euroa. Valtionosuudet vähenevät 1,8 % prosenttia vuoden 2023 tilinpäätösennusteeseen verrattuna.

Kunnanjohtajan talousarvioesityksessä Mäntsälän kunnan toimintakate vuonna 2024 on -57,6 milj. euroa ja vuosikate 10,1 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä on 1,06 milj. euroa.

Talousarvioesityksessä suunnitelmavuosiin liittyy epävarmuutta erityisesti valtionosuusrahoituksen ja TE palvelu-uudistuksen tuomien muutosten johdosta.

Strategiset tavoitteet

Kunnanjohtajan talousarvioehdotukseen kunnan talousarviovuoden strategisten tavoitteiden mittareita on päivitetty vain hieman, jotta saadaan pidemmän aikavälin seuranta strategisten tavoitteiden toteutumiselle.

Talousarvio perustuu n. 0,3-1 %:n väestönkasvulle. Talousarviossa vuoden 2024 väestömääräksi arvioidaan 21 063 henkeä.

Investoinnit ja lainakanta

maanhanhinta 1,2 milj. euroa, talonrakennus 1,36 miljoonaa euroa, kuntatekniikka 5,9 miljoonaa euroa, irtain 0,5 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen investointikohde vuonna 2024 on Hirvihaaran kevyen liikenteen väylä 1,1 milj. euroa ja vanhan Porvoontien siltaremontti 1,0 milj. euroa.

Kunnan lainakanta pienenee arviolta 4,7 milj. euroa tilinpäätösennusteesta 2023 n. 89,7 milj. eurosta 85 milj. euroon. Lainakanta on 4 035 € asukasta kohden.

Henkilöstömäärä

Kunnan henkilöstömäärä kunnanjohtajan talousarvioesityksessä on henkilötyövuosina 733,1 htv. Vuonna 2023 tilinpäätösennusteen mukainen henkilöstömäärä oli 718,6 htv. Henkilöstömäärä kasvaa arviolta 0,2 %. Talousarvio sisältää 15 uutta tehtävää, joista 10,5

Kunnanhallitus	§ 219	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 229	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 94	13.11.2023

kohdistuu sivistys- ja hyvinvointipalveluihin, 2,5 hallintopalveluihin ja 2 tekninen ja elinvoimapalveluihin.

Riskit talousarvioehdotuksessa

Kunnan johtoryhmä on päivittänyt vuoden 2023 riskiarviointia ja tarkastelun perusteella merkittävänä riskeinä vuoden 2024 talousarvion ja tulevien vuosien talousarvion toteutumisessa nähdään talouden taantuma, työttömyyden kasvu, rakentamisen pysähtyminen ja korkealla pysyttelevä inflaatio.

Kunnan elinvoiman hiipuminen on myös riski, joka on erityisesti asukasluvun negatiivisen kehityksen vuoksi muuttunut heikompaan suuntaan. Syntyvyyden romahtaminen vaikuttaa sekä kunnan elinvoimaan että tilatarvekysymyksiin. Käyttötalouden puolella keskitytään tarkastelemaan palvelutarvetta ja sen johdosta tarpeellista palvelutasoa ja -verkkoa. Kuluvana syksynä läpikäyty tilatarveselvitys on pohja tälle tarkastelulle.

Toiminnallisina riskeinä nähdään erityisesti tiettyjä aloja koskevat rekrytointiongelmien, henkilöstön uupuminen ja sairaspöissaolojen hallinta sekä avainhenkilöriskit.

Kuntakonsernin yhtiöiden tilanne on edelleen vaikea. Konsernin yhtiöistä Mäntsälän Jäähalli Oy:n talousarvio 2024 vuodelle on edelleen reilusti alijäämäinen ja Nivos Oy edelleen on tulouttamassa vain puolet pääomallainaan korosta vuonna 2024. Mäntsälän Kodit Oy:n omavaraisuus on myös heikko ja kasvavat korkokustannukset vaikuttavat kaikkiin näihin yhtiöihin negatiivisesti.

Turvallisuuskäsitteet ovat edelleen hyvin vahvasti esillä ja varautuminen häiriötilanteisiin ja jatkuvuudenhallinta on nostettu yhtenä merkittävänä riskinä esille. Tietosuojan – ja tietoturvan on viime vuonna panostettu, mutta rikollisuus näiden teemojen parissa on lisääntynyt ja edelleen näihin asioihin tulee kiinnittää huomioita myös tulevina vuosina. Taloussuunnitelmakaudella toteutuvan TE-palvelu-uudistuksen osalta kunnan tulee turvata kunnan palvelukyky uudistuksessa.

Valmistelija	Talousjohtaja Samola Riitta, riitta.samola@mantsala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus aloittaa vuoden 2024 talousarvion ja 2025-2027 taloussuunnitelman käsittelyn.
Käsittely	Talousjohtaja Riitta Samolaa ja palvelualuejohtajia kuultiin asiantuntijoina pykälän yhteydessä.
Päätös	Talousarvion käsittelyä jatketaan kunnanhallituksen kokouksessa 6.11.2023.

Kunnanhallitus	§ 219	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 229	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 94	13.11.2023

- Merkittiin, että Tero Toivonen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.52.

Kunnanhallitus 06.11.2023 § 229

Valmistelija	Talusojohtaja Samola Riitta
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus jatkaa vuoden 2024 talousarvion ja 2025-2027 taloussuunnitelman käsittelyä. Kunnanhallitus oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousyksikön tekemään tarvittaessa talousarvioasiakirjaan teknisiä muutoksia ennen valtuustokäsittelyä.
Käsittely	Controller Mirella Bitteriä kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.
Päätös	Kunnanhallitus päätti seuraavista lisäyksistä ja muutoksista: <ul style="list-style-type: none"> - Lukiolla toteutetaan nuorisovaltuuston laatiman aloitteen pohjalta aamu-/välipalakokeilu, jonka toteuttamiseen varataan 20 500 euroa. Toteuttamisen tapa ja ajankohta mietitään tarkemmin palvelualueella. (Opetuspalvelut / Vuoden 2024 toiminnan painopisteet s. 38 ja 69) - Lisättiin tekstiin lause: Päätös mahdollisesta yhtenäiskoulu- ratkaisusta tehdään erillisenä päätöksenä. (Opetuspalvelut, s. 38) - Nuorisotyöhön 2 x 0,5 htv lisäys siten, että lisäresurssi painottuu kohtaavaan työhön sekä ilta- ja viikonloppupalveluiden parantamiseen. Tämän lisäresurssin kustannukset katetaan perintörahoista. (Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinninpalvelut s. 42) - Täsmennettiin tekstiä: Vapaa-aika ja hyvinvointipalveluiden valtionavustushankkeita ovat Starttivalmennus, Mäntsälä Liikkuu 2025, Harrastamisen Mäntsälän malli ja Etsivä nuorisotyö. (Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinninpalvelut s. 43) - Strategiatavoitteet; tarkennetaan rakennuslupien käsittelyaikatavoite vuodelle 2025, enintään 5 viikon käsittely.

Kunnanhallitus hyväksyi edellä mainituin lisäyksin ja muutoksin vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Kunnanhallitus oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousyksikön tekemään tarvittaessa talousarvioasiakirjaan teknisiä muutoksia ennen valtuustokäsittelyä.

Kunnanhallitus	§ 219	30.10.2023
Kunnanhallitus	§ 229	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 94	13.11.2023

Liite 1. Talousarvio ja -suunnitelma 2024-2027

- Merkittiin, että Eero Kokko saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.29.
- Merkittiin, että Jussi Heikkilä poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.29.

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 94
392/02.01.00/2023

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy liitteenä olevan talousarvion 2024 ja -suunnitelman 2025-2027.

Kunnanvaltuusto oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousyksikön tekemään tarvittaessa talousarvioasiakirjaan teknisiä muutoksia.

Käsittely Keskustelun kuluessa Tytti Laine teki seuraavan ponsiesityksen: Varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöönottoa tutkitaan kevään aikana. Varhaiskasvatuksen palveluseteli tullaan esittelemään niin kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Lisättiin päätökseen Tytti Laineen esittämä ponsi: Varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöönottoa tutkitaan kevään aikana. Varhaiskasvatuksen palveluseteli tullaan esittelemään niin kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Liite 1. Talousarvio ja -suunnitelma 2024-2027

- Merkittiin, että puheenjohtaja määräsi kokouksessa keskustelutauon tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.31-19.48.

Kunnanhallitus	§ 231	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 95	13.11.2023

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitoksen purkaminen

Kunnanhallitus 06.11.2023 § 231

Pelastuslaitoksen toiminta on 1.1.2023 siirtynyt kunnilta hyvinvointialueille Helsingin kaupunkia lukuun ottamatta. Mäntsälän kunnan alueella pelastustoiminnasta on vastannut Vantaan kaupungin organisaatioon kuulunut Keski-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitos. Liikelaitoksen toiminta ja irtain omaisuus on siirtynyt Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitos on perustettu sen osakaskuntien yhteistoimintasopimuksella, ja osakaskuntina ovat olleet Vantaan kaupungin lisäksi Hyvinkään kaupunki, Järvenpään kaupunki, Keravan kaupunki, Mäntsälän kunta, Nurmijärven kunta, Pornaisten kunta ja Tuusulan kunta. Viimeisin voimassa ollut yhteistoimintasopimus on tullut voimaan 1.1.2009. Yhteistoiminta on lakannut hyvinvointialueuudistuksen seurauksena 31.12.2022 ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitos on lakkautettu Vantaan kaupunginvaltuuston päätöksellä 19.12.2022 § 10.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos -liikelaitoksen toiminnan lopettamisen ja liikelaitoksen lakkauttamisen jälkeen on jaettava osakaskuntien kesken liikelaitoksen varat ja velat. Yhteistoimintasopimuksen 15 kohdan 2 kappaleen mukaan sopimuksen purkautuessa Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen varat jaetaan purkusopimuksessa erikseen sovittavalla tavalla.

Liikelaitoksella on ollut tilinpäätöshetkellä 31.12.2022 omassa pääomassa kertynyttä ylijäämää 8 998 085, 54 euroa, kertynyttä poistoeroa 975 744,72 euroa sekä vuoden 2022 alijäämää -193 13,19 euroa, yhteensä 9 780 699,07 euroa. Lisäksi on otettava huomioon Vantaan kaupungin avaavaan taseeseen 1.1.2023 tehdyt kirjaukset, jotka liittyvät omaisuuden ja liiketoiminnan siirtoon hyvinvointialueille. Hyvinvointialueille tehty irtaimen käyttöomaisuuden vastikkeeton luovutus vähentää jaettavia varoja 7 331 315,35 eurolla ja hyvinvointialueiden vastattavaksi siirtynyt lomapalkkavelka lisää jaettavia varoja 4 001 382,28 eurolla. Kaiken kaikkiaan jaettavaa jää 6 450 766,00 euroa.

8.2.2023 tilanteen mukaan Mäntsälän kunta saa varoja purettavasta liikelaitoksesta yhteensä 457 481,35 euroa. Varojen palautuminen on huomioitu jo Mäntsälän kunnan vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

Vantaan kaupunki on esittänyt osakaskunnille varojen jakamista kuntien kesken näiden vuonna 2022 maksamien kuntaosuuksien mukaisessa suhteessa sekä yhteistoiminnan lopettamista koskevan

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 231
§ 95

06.11.2023
13.11.2023

purkusopimuksen hyväksymistä. Koska aiempi yhteistoimintasopimus on käsitelty kuntien valtuustoissa, käsitellään myös purkusopimus kuntien valtuustoissa.

Valmistelija Hallintojohtaja Siikaluoma Esa

Esittelijä Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen purkusopimuksen.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Purkamissopimusluonnos, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Liite 2. Liikelaitoksen varojen jakaminen, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Liite 3. Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimus

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 95
83/00.04.02/2022

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen purkusopimuksen.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Purkamissopimusluonnos, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Liite 2. Liikelaitoksen varojen jakaminen, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Liite 3. Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimus

Kunnanhallitus § 233
Kunnanvaltuusto § 96

06.11.2023
13.11.2023

Ero luottamustehtävistä / Lepistö Eija

Kunnanhallitus 06.11.2023 § 233

Eija Lepistö on 30.10.2023 saapuneella viestillä pyytänyt eroa kaikista luottamustehtävistä henkilökohtaisista syistä.

Lepistö on kuntakehityslautakunnan jäsen (kv 23.5.2022 § 43) ja sivistyslautakunnassa Salla Nousiaisen henkilökohtainen varajäsen 23.10.2023 asti (kv 11.10.2021 § 133, 23.10.2023 § 84). Emmi Tuomisto on valittu Nousiaisen tilalle jäseneksi sivistyslautakuntaan (kv 23.10.2023 § 84).

Valmistelija Hallintojohtaja Siikaluoma Esa, esa.siikaluoma@mantsala.fi

Esittelijä Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää seuraavasti

1. esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto myöntää Eija Lepistölle eron kuntakehityslautakunnan jäsenyydestä ja sivistyslautakunnan varajäsenyydestä,
2. esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto valitsee Lepistön tilalle uuden jäsenen kuntakehityslautakuntaan ja uuden varajäsenen sivistyslautakuntaan.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 96
885/00.00.01/2023

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto päättää

1. myöntää Eija Lepistölle eron kuntakehityslautakunnan jäsenyydestä ja sivistyslautakunnan varajäsenyydestä,
2. valita Lepistön tilalle uuden jäsenen kuntakehityslautakuntaan ja uuden varajäsenen sivistyslautakuntaan.

Päätös Kunnanvaltuusto päätti seuraavasti:

1. myönsi Eija Lepistölle eron kuntakehityslautakunnan jäsenyydestä ja sivistyslautakunnan varajäsenyydestä,

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 233
§ 96

06.11.2023
13.11.2023

2. valitsi Eija Lepistön tilalle jäseneksi kuntakehityslautakuntaan Tytti Laineen (SDP),
3. valitsi Emmi Tuomiston varajäseneksi sivistyslautakuntaan Tea Reinikaisen (SDP).

Kunnanvaltuusto	§ 72	11.09.2023
Kunnanhallitus	§ 187	18.09.2023
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 97	24.10.2023
Kunnanhallitus	§ 234	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 97	13.11.2023

Valtuustoaloite asemapysäköinnin turvallisuuden parantamiseksi

Kunnanvaltuusto 11.09.2023 § 72

Keskustan valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 11.9.2023 :

”Mäntsälän rautatieasemalla suoritetaan tiheään tahtiin varkauksia, joissa anastetaan polttoainetta, katalysaattoreita tai muita auton osia. Erityisesti auton pysäköiminen yön ajaksi on hyvin riskialtista. Me allekirjoittaneet esitämme, että Mäntsälän kunta ryhtyy toimiin näiden varkauksien ehkäisemiseksi. Mahdollisina keinoina voisivat toimia esimerkiksi kattavan kameravalvonnan luominen, vartioinnin lisääminen tai suojapaikkojen rakentaminen autoille.

Mäntsälä on strategiassaan sitoutunut turvallisuuden parantamiseen ja jatkuvat varkaudet ovat riivanneet Mäntsälän junalla matkustavia vuosikaudet. Olisi kohtuullista, että kuntalaisille taataan turvallinen arki ja mahdollisuus liikkua huolettomasti junalla.

Keskustan valtuustoryhmä”

Päätös Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Kunnanhallitus 18.09.2023 § 187

Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus lähettää aloitteen tekninen ja elinvoimalautakunnalle valmisteltavaksi.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti täydennyksellä, että valmistelussa huomioidaan myös pyörävarkauksien ehkäiseminen.

Tekninen ja elinvoimalautakunta 24.10.2023 § 97

Kunnanvaltuusto	§ 72	11.09.2023
Kunnanhallitus	§ 187	18.09.2023
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 97	24.10.2023
Kunnanhallitus	§ 234	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 97	13.11.2023

Tekninen ja elinvoimapaalvelut vastaa muun yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Tekninen ja elinvoimapaalvelut pitää aloitetta hyvänä ja aloite onnistuneesti toteutuessaan edesauttaisi turvallisuuden ja viihtyisyyden lisääntymistä.

Kuntatekniikka on jo ennen aloitetta ryhtynyt toimenpiteisiin rautatieaseman pysäköintialueen valaistuksen parantamiseksi. Valaisimien korjaukset on pääosin tehty viikolla 41. Tarvittaessa suunnitellaan uutta valaistusta. Uusiin pyöräkatoksiin valaistus on pääosin rakennettu ja puuttuvilta osin täydennykset tehdään kuluvan vuoden aikana.

Kameravalvonnan osalta kunnan vastuulla olevien alueiden valvontakameroiden määrää on tarpeen lisätä. Kuntatekniikka selvittää kameravalvonnan laajentamisen tekniset mahdollisuudet.

Valmistelija kuntatekniikan päällikkö Jarkko Hämäläinen,
jarkko.hamalainen@mantsala.fi

Esittelijä Tekninen johtaja Pynttari Mika

Päätösehdotus Tekninen ja elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että tekninen ja elinvoimapaalvelut, kuntatekniikan tulosalue selvittää ja toteuttaa mahdollisuuksien mukaan aloitteen mukaisen kameravalvonnan ja vartioinnin laajentamisen tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla. Valaistuksen osalta korjaustoimenpiteet on pääosin suoritettu.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 06.11.2023 § 234

Esittelijä Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tekninen ja elinvoimalautakunnan päätöksen 24.10.2023 koskien valtuustoaloitetta asemapysäköinnin turvallisuuden parantamiseksi. Aloite merkitään loppuun käsitellyksi. Kameravalvontaa ja vartiointia koskevat toimenpiteet tuodaan erikseen tiedoksi lautakunnalle ja kunnanhallitukselle.

Kunnanhallitus lähettää aloitteen käsittelyn edelleen valtuustolle tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto	§ 72	11.09.2023
Kunnanhallitus	§ 187	18.09.2023
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 97	24.10.2023
Kunnanhallitus	§ 234	06.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 97	13.11.2023

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 97
741/08.00.00/2023

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto merkitsee aloitteen käsittelyn tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus § 235
Kunnanvaltuusto § 98

06.11.2023
13.11.2023

Valtuustoaloite tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi

Kunnanvaltuusto 15.11.2021 § 153
615/00.02.00/2021

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 15.11.2021:

"Valtuustoaloite tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseksi

Tasa-arvolaki (609/1986) kieltää sukupuoleen perustuvan syrjinnän. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) taas kieltää syrjinnän iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Molemmat lait edellyttävät myös tilannekartoitusta ja suunnitelmaa keinoista tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Hyvin valmistellussa tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa ongelmat ja niiden korjauskeinot esitetään syrjintämuodon mukaan. Ei siis voi olla niin, että kunta valikoi ne ryhmät, joiden se katsoo olevan oikeutettu lain tarkoittamaan positiiviseen kohteluun, ja jättää muut ryhmät oman onnensa nojaan.

Dynasty -tietokannan mukaan Mäntsälän kunnalla on vain varhaiskasvatusta ja esiopetusta koskeva yhdenvertaisuussuunnitelma. Muilta osin tilanne on epäselvä. Tietokannasta ei esimerkiksi ilmene, mitä muita tasa-arvo ja yhdenvertaisuuslainsäädännön edellyttämiä suunnitelmia on mahdollisesti tehty esimerkiksi kouluissa. Eikä koko kunnan kattavaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa ole päivitetty vuoden 2017 jälkeen.

Sellaisen tarve on kuitenkin ilmeinen. Tämä kävi hyvin ilmi myös Pride-liputusta koskevaa valtuustoaloitetta käsiteltäessä lokakuussa. Vaikutelmaksi keskustelusta jäi, että kunnan ei tarvitse ainakaan selkokielellä edistää seksuaalisten vähemmistöjen asemaa kunnassa. Keskustelua seuratessa heräsi kysymys, miten kunta ylipäänsä on sitoutunut tasa-arvolaisissa ja yhdenvertaisuuslaisissa mainittujen ryhmien aseman parantamiseen.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja muut tämän valtuustoaloitteen allekirjoittaneet esittävät, että kunnanvaltuustolle valmistellaan koko kuntaa koskeva tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Erkki Laukkanen
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä"

Päätös: Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Kunnanhallitus § 235
Kunnanvaltuusto § 98

06.11.2023
13.11.2023

Kunnanhallitus 07.12.2021 § 353

Vt. kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen hallintopalveluille valmisteltavaksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanhallitus 06.11.2023 § 235

Hallintopalveluiden vastaus aloitteeseen

Mäntsälän kunnanvaltuusto on hyväksynyt 23.10.2023 kunnan eettiset ohjeet, jotka konkretisoivat kuntastrategiassa mainittuja arvoja. Toiminnan arvot kuvastavat sitä, mitä pidetään arvokkaana ja tavoittelemisen arvoisena. Parhaimmillaan arvot ovat perusteena päätöksille ja antavat taustaa strategisille valinnoille. Kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä ohjaa siten kuntastrategia.

Mäntsälän kunnan arvot ovat turvallisuus, yhteisöllisyys ja vastuullisuus. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osalta on mainittava erityisesti:

Turvallisuus

- Voimme vapaasti esittää mielipiteemme, ja luottaa siihen, että mielipidettämme kunnioitetaan.
- Voimme myös rohkeasti kokeilla uutta, ja myös epäonnistuminen on sallittua.
- Kohtaamisissa kunnioitamme jokaista omana itsenään ja kohtelemme kaikkia yhdenvertaisesti.
- Rohkaisemme, arvostamme ja kannustamme toisiamme kaikin tavoin.

Yhteisöllisyys

- Toimimme ja viestimme avoimesti ja tuomme rohkeasti esiin myös havaittuja epäkohtia.
- Edistämme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta päätöksenteossa ja kunnan palveluiden tuottamisessa.
- Sitoudumme yhteisiin tavoitteisiin ja katsomme samaan suuntaan kehittämisessä.

Vastuullisuus

- Edistämme ihmisten välistä yhteistyötä ja monenlaisia yhteistyön muotoja.
- Luomme puitteet avoimelle ja rehelliselle vuorovaikutukselle, yhdessä olemiselle ja tekemiselle, sekä sosiaalisille suhteille.
- Toimimme aina kuntalaisten etu ja yhteinen etu edellä.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 235
§ 98

06.11.2023
13.11.2023

Työnantajan on arvioitava yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista työpaikalla. Työpaikan tarpeet huomioon ottaen työnantajan on kehitettävä työoloja sekä yhdenvertaisuutta edistäviä toimintatapoja, joita noudatetaan henkilöstöä valittaessa ja henkilöstöä koskevissa ratkaisuissa. Yhdenvertaisuuden edistäminen kuuluu kaikille työnantajille, mutta yli 30 henkilöä työllistävillä on velvoite laatia siitä erityinen suunnitelma. Mäntsälän kunnassa on laadittu erillinen työsuojelun toimintaohjelma ja tasa-arvosuunnitelma sekä ohjeet epäasiallista kohtelua ja häirintää ajatellen.

Henkilöstöä koskeva tasa-arvosuunnitelma on päivityksen alla ja se tuodaan erikseen tiedoksi 2024 vuoden puolella. Lisäksi on mainittava, että kunnassa on aikanaan kokeiltu anonyymiä rekrytointia, nyttemmin sitä ei ole aktiivisesti hyödynnetty.

Mäntsälässä ei ole erikseen laadittu kunnan yhdenvertaisuussuunnitelmaa, joka koskisi erityisesti kunnan asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua kunnan toiminnassa. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tulee siis käsitteinä erottaa toisistaan, ja vastaavasti molempien näkökulmien edistämiseksi on olemassa oma lainsäädäntönsä.

Tasa-arvolain tarkoitus on sukupuolten tasa-arvon parantaminen, sukupuoleen perustuvan syrjinnän estäminen ja naisten aseman parantaminen erityisesti työelämässä. Tasa-arvolaki koskee kuntia viranomaisina, koulutuksen järjestäjinä ja työnantajina.

Koulutuksen järjestäjän ja sen ylläpitämien oppilaitosten on arvioitava yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimiin. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Henkilöstön tasa-arvosuunnitelman päivityksessä on noussut esiin seuraavia kehittämisalueita:

1. Syrjinnän tunnistaminen ja siihen puuttuminen
2. Toiminnan ja käytäntöjen yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi ja yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttaminen
3. Osallisuuden lisääminen

Yhdenvertaisuuslaki, perustuslaki, rikoslaki, hallintolaki, laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta sekä työlainsäädäntö käsittelevät yhdenvertaisuutta, sukupuolten tasa-arvoa ja syrjinnän kieltoa eri elämänaluilla. Kuntalaissa painotetaan kunnan asukkaiden itsehallintoa, hyvinvointia sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Yhdenvertaisuuslain tarkoitus on turvata yhdenvertainen kohtelu ja estää syrjintä. Yhdenvertaisuuslain mukaan viranomaisen on arvioitava

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 235
§ 98

06.11.2023
13.11.2023

yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Kunnan tulee edistää yhdenvertaisuutta yhdenvertaisuussuunnittelun avulla viranomaisena, työnantajana ja koulutuksen järjestäjänä.

Lapsiystävällinen kunta -malli edistää yhdenvertaisuutta

Mäntsälä on sitoutunut ottamaan käyttöön Lapsiystävällinen kuntamallin. Osana yhdenvertaisuustyötä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin myötä on mahdollista vahvistaa opettajien ja muun henkilökunnan osaamista esim. koulutuksin, jossa käydään läpi, miten mahdollistaa turvallinen kouluympäristö sekä selvittää mitä koulujen omat yhdenvertaisuusohjeet ja -linjaukset tarkoittavat käytännössä.

Yhteenveto

Kunnat ovat keskeisessä asemassa kuntalaisten yhdenvertaisuuden ja samalla hyvinvoinnin edistämisessä. Kaikkien kasvojen kunta -opas on kunnan viranhaltijoille ja toimihenkilöille, luottamushenkilöille ja yhteistyökumppaneille, jotka edistävät yhdenvertaisuutta kunnan toiminnassa.

Kuntaliiton uusi julkaisu *Kaikkien kasvojen kunta* opastaa yhdenvertaisuussuunnitteluun kunnan toiminnassa. Suunnitelman laatiminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Kunnan tulee edistää yhdenvertaisuutta viranomaisen ja palvelujen tarjoajana, koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksissaan sekä työnantajana. Suunnitelmassa asetetaan tavoitteet yhdenvertaisuustilanteen arvioinnin pohjalta ja kuvataan toimenpiteet ja vastuut yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Hallintopalvelut esittää, että osana kuntastrategian arviointia kunta laatii 2024 erillisen yhdenvertaisuussuunnitelman, joka pohjautuu kunnan strategiaan ja eettisiin pelisääntöihin.

Työnantajaroolissa kunnassa on menossa tasa-arvosuunnitelman päivittäminen. Työnantaja tekee tarvittavat selvitykset tasa-arvosuunnitelmaa varten ja vastaa suunnitelman sisällön lainmukaisuudesta. Suunnitelma tehdään yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa. Suunnitelmaan tulee päivittää selvitys työpaikan tasa-arvotilanteesta ja tarpeelliset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi. Työnantaja tiedottaa tasa-arvosuunnitelmasta tai sen päivittämisestä koko henkilöstölle.

Selvityksen osana tulee laatia erittely miesten ja naisten sijoittumisesta eri tehtäviin sekä kartoitus naisten ja miesten tehtävien luokituksesta, palkoista ja palkkaeroista. Palkkaselvitystä palvelee jo lähes valmis kunnan tehtävien vaativuusarviointi, jossa palkkatiedot on kerätty yhteen.

Tasa-arvotilannetta koskevassa päivityksessä voidaan tarkastella esimerkiksi rekrytointi- ja työhönottokäytäntöjä, urakehitys- ja tehtäväkiertoa, koulutusta, työ- tai virkasuhteen luonnetta (esimerkiksi

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 235
§ 98

06.11.2023
13.11.2023

määrä- tai osa-aikaisuudet) sekä perhevapaiden ja eri työaikamuotojen käyttöä sukupuolten välillä.

Valmistelija

Hallintojohtaja Siikaluoma Esa

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi hallintopalveluiden vastauksen aloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus lähettää aloitteen käsittelyn edelleen valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 98
114/00.01.05/2022

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto merkitsee aloitteen käsittelyn tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto

§ 99

13.11.2023

Ilmoitusasiat

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 99

Kunnanvaltuustolle on lähetetty tiedoksi seuraavat asiat:

- Kunnanvaltuuston jouluruokailu on kunnantalon lounasravintola Tarinassa 11.12.2023 klo 19.00
- Kunnanvaltuuston kyselytunti pidetään 11.12.2023 klo 17.00

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanvaltuusto

§ 100

13.11.2023

Valtuustoaloite: Koiraystävällinen kunta

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 100
922/10.03.01.00.02.00/2023

Susanna Koivula ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 13.11.2023:

”Kennelliitto palkitsi Mäntsälän Suomen koiraystävällisimpänä kuntana tänä vuonna. Jatketaan tällä hyväksi havaitulla linjalla.

Me tämän valtuustoaloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Mäntsälän kunta tarjoaa kaikissa Mäntsälän kylissä sekä keskustan alueella maksuttomia koirankakkapusseja koiran ulkoiluttajille. Tähän voidaan etsiä yhteistyökumppaneita.

Luodaan yhdessä viihtyisyyttä ja parasta arkea koko kunnan alueelle.

Susanna Koivula ja muut allekirjoittaneet 13.11.2023”

Päätös

Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Valtuustoaloite monipäiväisen valotaidetapahtuman synnyttämiseksi

Kunnanvaltuusto 13.11.2023 § 101
923/00.04.02/2023

Mäntsälän Vasemmiston valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 13.11.2023:

”Eri puolella Suomea ovat nopeasti yleistyneet erilaiset valoaiheiset tapahtumat. Mäntsälän kunta oli mukana 5.11. järjestetyssä tapahtumassa, jossa valolla oli keskeinen rooli. Käsityksemme mukaan tapahtuma, jossa oli mukana myös liikuntaa ja muuta yhdessäoloa, oli menestys.

Vielä laajemmassa, kuntalaisten omatoimisuutta alleviivaavassa merkityksessä valotaidetta on hyödynnetty naapurikunnassamme Orimattilassa. Eikä toimintaa ole muissakaan kunnissa rajattu vain yhteen päivään, eikä yhdelle alueelle.

Osana valotaidetapahtumaa kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut ovat järjestäneet ilmaisia työpajoja, joissa valmistetaan esimerkiksi lyhtyjä, valomaalauksia, valomobileita ja historiallisia selfieitä eli omakuvia, joita on sitten sijoitettu eri puolille kuntaa ja kuntalaisten asumuksia.

Laajimmillaan valotaidetapahtumat esimerkiksi Helsingissä ja Tampereella ovat saaneet festivaalimaisia piirteitä. Omatoimisuus on ottanut vallan ja ihmiset ovat alkaneet koristella valotaideteoksien kotiansa ikkunoita tai pihapiirejä. Mitä mistäkin löytyy, on kuvattu erilliselle karttalehdelle.

Tämän valtuustoaloitteen tarkoituksena on selvittää, voisiko nyt kokeiltua valotapahtumaa laajentaa monipäiväiseksi ja pysyväksi ITE-toiminnaksi siten, että kunta ottaa vastuulleen tapahtuman organisoinnin mutta muu toiminta tapahtuu tapahtumaan osallistuvien tahojen omista lähtökohdista.

Mäntsälän Vasemmiston valtuustoryhmä”

Päätös

Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 89, § 90, § 91, § 97, § 98, § 99, § 100, § 101

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 92, § 93, § 94, § 95, § 96**VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 42079
Puhelinnumero: 029 56 42000 (vaihde)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#)

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mäntsälän kunnan kirjaamosta: kirjaamo@mantsala.fi

Postiosoite: Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä
Käyntiosoite: Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä
Sähköpostiosoite: kirjaamo@mantsala.fi
Faksinumero: 020 604 2194
Puhelinnumero: 019 264 5000 (vaihde)